

Pankkien tilit
milj. mk

	31. 12. 1971	29. 12. 1972	Muutos
Diskontatut vekselit	848	752	- 96
Rediskontatut vekselit	1	1	-
Shekkitilit	-	5	+ 5
<i>Vastaavat</i>	849	758	- 91
Postipankin shekkitili	2	2	- 0
Yksityisten rahalaitosten shekkitilit	9	-	- 9
Mortgage Bank of Finland Oy	1	0	- 1
<i>Vastattavat</i>	12	2	- 10
<i>Pankkien nettovelka</i>	837	756	- 81

Rahalaitosten diskonttaamien vekseleiden määrä supistui vuoden 1972 aikana 96 milj. mk. Rediskontattujen vekselien määrä sen sijaan pysyi ennallaan ja oli vuoden lopussa 1 milj. mk. Yksityisten rahalaitosten shekkitilit osoittivat Suomen Pankin saatavaa pankeilta.

Vastattavien puolella Postipankin shekkitili oli vuoden lopussa saman suuruinen kuin edellisen vuoden päättyessä.

Rahalaitosten nettovelka Suomen Pankille supistui vuoden aikana 81 milj. mk ja oli vuoden lopussa 756 milj. mk. Tällöin ei ole otettu lukuun pankin omistuksessa olevia eri raha- ja luottolaitosten obligaatioita eikä toiselta puolen näille myytyjä Suomen Pankin talletustodistuksia.

Rahalaitosten asemaa tarkasteltaessa on lisäksi otettava huomioon ne asetelmaan sisällyttömät vastuut, jotka ovat syntyneet eri rahoi-

tusjärjestelyjen yhteydessä. Suomen Pankin ostamia vekseleitä, joiden maksamisesta rahalaitokset ovat vastuussa, ovat jo mainitut uusvientiluottovekselit ja vuoden 1963 toimitusluottojärjestelyyn liittyvät vekselit samoin kuin ulkomaan valuutan määräiset vientivekselit. Näistä viimeksi mainitut muodostavat pääosan tase-erästä "ulkomaiset vekselit". Vastuisiin kuuluvat myös vuoden 1967 toimitusluottojärjestelyyn liittyvät lainat, jotka on annettu asianomaisten rahalaitosten takuuta vastaan, sekä rahalaitoksilta termiinehdoin ostetut obligaatiot.

Yritykset

Pankin asema yksityisiin yrityksiin nähden kehittyi seuraavasti:

Yritysten tilit
milj. mk

	31. 12. 1971	29. 12. 1972	Muutos
Markkamääräiset vekselit	121	44	- 77
Lainat	219	272	+ 53
Muut saatavat	15	5	- 10
<i>Vastaavat</i>	355	321	- 34
Shekkitilit	3	1	- 2
Muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset ..	5	1	- 4
Määräaikaiset sitoumukset	367	61	- 306
<i>Vastattavat</i>	375	63	- 312
<i>Nettoluotonanto yrityksille</i>	- 20	258	+ 278

Markkamääräiset vekseliluotot yrityksille vähenivät 77 milj. mk ja niiden määrä oli vuoden lopussa 44 milj. mk. Näihin sisältyvien liikepankkien välittämien uusvientiluottojen käytössä oleva määrä sen sijaan lisääntyi 1 milj. mk ja oli vuoden päättyessä 39 milj. mk. Lainoista oli pääosa vuonna 1967 käynnistettyyn toimitusluottojärjestelyyn liittyviä lainoja. Näiden määrä lisääntyi vuoden aikana 61 milj. mk ja oli vuoden päättyessä 236 milj. mk.

Määräaikaisiin kotimaisiin sitoumuksiin kuuluvien uusien, vuoden 1968 jälkeen tehtyjen investointitalletusten määrä supistui 98 milj. markasta 33 milj. markkaan. Vanhoja investointitalletuksia oli vuoden päättyessä 5 milj. mk ja investointitalletusten yhteismäärä oli siten 38 milj. mk. Samaan tase-erään sisältyvät suhdannetalletukset, joita vuoden alussa oli 184 milj. mk, nostettiin syyskuun loppuun mennessä. Myös ns. alushankintatalletukset, joita vuoden alussa sisältyi em. tase-erään 2 milj. mk, nostettiin vuoden aikana miltei kokonaan.

Suomen Pankin koko nettoluotonanto yksityisille asiakkaille lisääntyi vuoden aikana 278 milj. mk. Vuoden päättyessä yrityksillä oli täten nettovelkaa Suomen Pankille 258 milj. mk.

Setelistö

Taseen mukaan liikkeessä oleva setelistö oli vuoden lopussa 1 730 milj. mk. Tämän lisäksi tase-erään "muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset" sisältyy vanhan rahayksikön määräisiä seteleitä 10 milj. mk. Kun nämä vanhamalliset setelit otetaan huomioon, koko liikkeessä olevan setelistön määrä oli vuoden lopussa 1 740 milj. mk. Vuoden aikana setelistö kasvoi 251 milj. mk eli 16.7 %.

Setelinanto-oikeus ja sen käyttö

Setelinanto-oikeus ja sen käyttö ovat nähtävissä seuraavasta asetelmasta:

Setelinantotase
milj. mk

	31. 12. 1971	29. 12. 1972	Muutos
<i>Setelinanto-oikeus</i>			
Ensisijainen kate	2 776	2 846	+ 70
Toissijainen kate	500	341	- 159
Yhteensä	3 276	3 187	- 89
<i>Setelinanto-oikeuden käyttö</i>			
Liikkeessä olevat setelit	1 479	1 730	+ 251
Vaadittaessa maksettavat sitoumukset	358	136	- 222
Shekkiluotoista nostamatta	1	1	+ 0
Setelinantovara	1 438	1 320	- 118
Yhteensä	3 276	3 187	- 89

Ensisijainen setelinkate, johon luetaan kulta ja pankin ulkomaiset saatavat, lisääntyi vuoden 1972 aikana 70 milj. mk ja oli vuoden päättyessä määrältään 2 846 milj. mk. Kun toissijainen kate sen sijaan supistui diskontattujen vekselien vähenemisen johdosta 159 milj. mk, niin setelinanto-oikeus supistui 89 milj. mk. Kun toisaalta liikkeessä oleva setelistö ja vaadittaessa maksettavat sitoumukset

yhteensä kasvoivat 29 milj. mk, pieneni setelinantovara 118 milj. mk. Sen suuruus oli vuoden lopussa 1 320 milj. mk.

Tilinpäätös

Suoritettua tiliaseman tarkastelua täydentää seuraavassa esitetty pankin omaisuustase:

Omaisuustase

milj. mk

Vastaava	31. 12. 1971	29. 12. 1972	Vastattava	31. 12. 1971	29. 12. 1972
Kulta	205	205	<i>Liikkeessä olevat setelit</i> ..	1 479	1 730
Erietyiset nosto-oikeudet ..	197	283	Valuuttatilit	297	78
Kultaosuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	268	268	Ulkomaiset markkatilit ..	30	43
Ulkomaiset valuutat	1 950	1 929	Shekkitilit		
Ulkomaiset vekselit	119	110	Valtio	2	1
Ulkomaiset obligaatiot ..	37	117	Postipankki	2	2
			Yksityiset pankit	9	—
<i>Kulta ja ulkomaiset saatavat</i>	<i>2 776</i>	<i>2 912</i>	Muut	3	1
Diskontatut vekselit	848	752	Muut vaadittaessa maksetta- vat sitoumukset	15	11
Rediskontatut vekselit ..	1	1	<i>Vaadittaessa maksettavat si- toumukset</i>	<i>358</i>	<i>136</i>
Shekkitilit	—	5	Ulkomaiset	—	—
			Kotimaiset	905	899
<i>Saatavat kotimaisilta pan- keilta</i>	<i>849</i>	<i>758</i>	<i>Määräaikaiset sitoumukset</i>	<i>905</i>	<i>899</i>
Diskontatut kotim. vekselit			<i>Kansainvälisen Valuuttara- haston markkatilit</i>	<i>530</i>	<i>530</i>
Ulkom. rahan määräiset	—	—	<i>Osoitetut erityiset nosto- oikeudet</i>	<i>174</i>	<i>258</i>
Markkamääräiset	121	44	<i>Arvonjärjestelytilit</i>	<i>400</i>	<i>286</i>
Lainat	219	272	Kantarahasto	600	600
			Vararahasto	32	74
<i>Muu luotonanto</i>	<i>340</i>	<i>316</i>	Käyttämättömät voittovarot	—	—
Kotimaiset obligaatiot	38	47	Vuoden voitto	84	80
Metalliraha	14	25	<i>Oma pääoma</i>	<i>716</i>	<i>754</i>
Markkaosuus Kansainväli- sessä Valuuttarahastossa	530	530			
Muut saatavat	15	5			
<i>Muut varat</i>	<i>597</i>	<i>607</i>			
Yhteensä	4 562	4 593	Yhteensä	4 562	4 593

Pankin omien varojen suuruus ilman tilivuoden voittoa oli tilinpäätöksen mukaan 674 milj. mk eli 42 milj. mk suurempi kuin edellisen vuoden lopussa. Lisäys johtui siitä, että vararahastoon siirrettiin puolet vuoden 1971 voitosta. Näiden varojen lisäksi pankilla on sellaisia omaisuuseriä, jotka eivät näy pankin omaisuustaseessa. Niihin kuuluvat arvonalen-

nuksiin sisältyvien varausten lisäksi pääkonttorin ja haarakonttorien toimitilat, setelipaino, eräät muut pankin toiminnan kannalta tarpeelliset kiinteistöt sekä osakkeet, lähinnä Tervakoski Oy:n osake-enemmistö.

Suomen Pankin tulostase kertomusvuodelta ja sitä edeltäneeltä vuodelta esitetään seuraavassa asetelmassa:

Tulostase

mk

Tuotot

	1971	1972
Korot kotimaisesta lainausliikkeestä	81 927 773,37	68 238 431,08
Korot ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta	53 683 697,18	74 793 982,17
Korot obligatioista	16 199 529,26	24 263 209,29
Provisiot	3 690 416,08	2 810 769,80
Agiot	2 262 870,75	884 955,78
Muut tuotot	4 524 808,63	5 294 879,44
Yhteensä	162 289 095,27	176 286 227,56

Kulut

Palkat ja palkkiot	13 112 006,70	16 399 370,84
Eläkkeet, perhe-eläkkeet ja avustukset	2 169 765,05	2 599 183,64
Työnantajan sosiaaliturvamaksut	963 275,96	1 197 106,13
Korot talletuksista	40 541 286,25	57 637 678,95
Poistot	12 612 303,90	7 626 456,88
Setelien valmistus	5 404 822,79	6 731 984,04
Muut kulut	3 724 261,83	4 558 383,64
Tilivuoden voitto	83 761 372,79	79 536 063,44
Yhteensä	162 289 095,27	176 286 227,56

Pankin kokonaistuotot lisääntyivät edellisestä vuodesta 14 milj. mk. Korot ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta kasvoivat 21 milj. mk ja korot obligatioista 8 milj. mk. Sen sijaan korot kotimaisesta lainausliikkeestä supistuivat 14 milj. mk.

Pankin kokonaiskulut olivat 97 milj. mk eli 18 milj. mk suuremmat kuin edellisenä vuonna. Korot talletuksista nousivat 17 milj. mk. Palkkojen ja palkkioiden lisäys oli 3 milj. mk. Setelien valmistuskulut lisääntyivät 1 milj. mk. Poistot sen sijaan vähenivät 5 milj. mk.

Pankin voitto oli 79 536 063,44 mk. Vuoden 1973 avaustaseessa on vararahastoon siirretty puolet voitosta eli 39 768 031,72 mk. Toinen puoli on siirretty käyttämättömien voittovarojen tilille ja sen käytöstä päättää eduskunta. Pankkivaltuusmiehet ehdottavat, että

mainittu määrä, 39 768 031,72 mk, siirrettäisiin valtiovarastoon.

Pankkivaltuusmiesten käsittelemiä asioita

Tilintarkastus

Vuoden 1971 valtiopäivillä valitut tilintarkastajat, kansanedustaja Väinö Vilponiemi, kunnallisneuvos Yrjö Sinkkonen, järjestösihteeri Erkki Kivimäki, varatuomari Pekka Pesola ja varatuomari Erkki Hara, toimittivat viime vuoden helmikuun 21—25 päivinä pankin vuoden 1971 tilintarkastuksen. Tilintarkastajien lausunnon mukaisesti pankkivaltuusmiehet myönsivät johtokunnalle vastuuvapauden pankin hallinnosta vuodelta 1971.

Lainausliikkeen ja valuuttakaupan tarkastus

Pankkivaltuusmiehet ovat kertomusvuoden aikana toimittaneet johtosääntönsä määräämän pankin lainausliikkeen ja muiden sijoitusten sekä valuuttakaupan tarkastuksen seuraavina aikoina: tammikuun 11, maaliskuun 7, toukokuun 26, kesäkuun 28, elokuun 23, lokakuun 27 ja joulukuun 21 päivänä.

Inventaukset ja haarakonttorien tarkastukset

a) Pääkonttorissa

Johtosääntönsä 6 §:n mukaisesti pankkivaltuusmiehet ovat toimittaneet pääkonttorin kassojen ja kassaholvien sekä laina- ja vakuuskirjojen ynnä panttien ja talletusten inventtauksen. Inventtauksessa ei havaittu aihetta muistutuksiin.

b) Haarakonttoreissa

Pankkivaltuusmiehet ovat valvoneet, että konttorien valvojat ovat inventoineet haarakonttorien käsikassat ja holvit kerran kuukaudessa sekä vekselit, velkakirjat ja pantit vähintään kolmesti vuodessa.

Kaikkissa haarakonttoreissa on toimitettu pankin johtosääntönsä 2 §:ssä säädetty tarkastus.

Längmanin ja Rosenbergin rahastot

Pankkivaltuusmiehet ovat hyväksyneet Längmanin ja Rosenbergin rahastojen tilit vuodelta

1971 ja lähettäneet jäljennökset tileistä eduskunnan pankkivaliokunnalle.

Kokouksessaan huhtikuun 21 päivänä pankkivaltuusmiehet hyväksyivät Suomen Syöpäyhdistyksen selonteon ja tilityksen vuonna 1969 E. J. Längmanin A-rahaston alarahastosta n:o 2 jaetun apurahan käytöstä sekä päättivät, että rahastosta kertomusvuonna jaettava apuraha, 29 015 mk, käytetään syöpätautien torjuntaan Suomen Syöpäyhdistyksen ehdottamalla tavalla, ja kehottivat johtokuntaa maksattamaan apurahan yhdistykselle.

Eduskunnan 9 päivänä joulukuuta 1971 vahvistamien ohjeiden mukaan oli E. J. Längmanin yrittäjärahastosta suoritettava kertomusvuonna ensimmäinen apurahojen jako ja jaettava summa oli 53 318 mk. Jako käsittää toistaiseksi Lapin ja Oulun läänit, ja kummankin läänin osuus on puolet jaettavaksi tulevasta apurahasta. Tämän johdosta olivat Lapin ja Oulun läänien lääninhallitukset, hankittuaan lausuntoja taloudellisilta elimiltä ja suunnitteluviranomaisilta, valmistaaneet ohjeiden mukaan ehdotuksensa apurahojen käytöstä ja lähettäneet ne pankkivaltuusmiesten ratkaistaviksi. Kokouksessaan kesäkuun 28 päivänä pankkivaltuusmiehet hyväksyivät mainitut ehdotukset ja päättivät kehottaa johtokuntaa maksattamaan apurahat asianomaisille ehdotettuihin tarkoituksiin käytettäväksi.

Suomen itsenäisyyden jublavuoden 1967 rahasto (Sitra)

Pankkivaltuusmiehet ovat hyväksyneet Sitran tilit vuodelta 1971 ja lähettäneet jäljennökset toimintakertomuksesta, inventaarista ja taseista eduskunnan pankkivaliokunnalle.

Kokouksessaan toukokuun 26 päivänä pankkivaltuusmiehet myönsivät kansleri Klaus Warikselle hänen pyytämänsä eron Sitran yliasiamiehen tehtävästä 1 päivästä syyskuuta 1972 sekä päättivät ottaa Sitran työsuhteessa olevaksi päätoimiseksi yliasiamieheksi edellä sanotusta päivästä alkaen valtiotieteen tohtori Kaarlo Veikko Larnan.

Ulkomaan rahan määräisten talletusten korko

Helmikuun 8 päivänä 1971 pankkivaltuusmiehet oikeuttivat Suomen Pankin vuoden 1972 loppuun asti maksamaan vastaanottamalleen ulkomaan rahan määräiselle talletukselle, joka suoranaisesti liittyy valtion tai jonkin muun lainansaajan nostamaan ulkomaiseen lainaan, enintään saman koron, minkä tallettaja kulloinkin maksaa mainitusta ulkomaisesta lainastaan.

Lokakuun 26 päivänä pankkivaltuusmiehille lähettämässään kirjelmässä johtokunta ilmoitti pitävänsä tarpeellisenä, että talletusmenettely tulisi toistaiseksi pitää voimassa, ja katsoen siihen, että pankin vastaanottamat ulkomaan rahan määräiset talletukset tulisi tuottosyistä sijoittaa mahdollisimman pitkäaikaisiin ulkomaisiin saataviin, esitti, että ulkomaan rahan määräisille talletuksille saataisiin voimassa olevin ehdoin maksaa korkoa edelleen kesäkuun 1974 loppuun saakka.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät esityksen lokakuun 27 päivänä.

Osakeosto

Käsiteltävään kokouksissaan elokuun 23 päivänä ja joulukuun 21 päivänä johtokunnan esitystä pankkivaltuusmiehet oikeuttivat johtokunnan ostamaan Suomen Pankille lähinnä Sitran toimintatilojen lisäämistä varten Kiinteistö Oy Helsingin Uudenmaankatu 16—20:n osakkeet n:ot 649—678, 724—783, 1114—1173 ja 8752—10452 4.1 milj. markan kauppahinnasta. Mainitut osakkeet oikeuttavat talon Uudenmaankatu 16—20 III kerroksessa 1 719 toimistoneliömetrin ja 10 autopaikan hallintaan.

Metallirahan lyönnin siirtäminen Suomen Pankin setelipainon yhteyteen

Maaliskuun 14 päivänä pidetyssä kokouksessa johtokunta ilmoitti pankkivaltuusmiehille valtioneuvoston tehneen tammikuun 29 päivänä 1972 valtiovarainministeriön esityksestä Suomen Pankin aloitteen mukaisen periaatepäätöksen, että Vantaan kauppalaan kuuluvalla Voutilan teollisuusalueelle rakennettavan Suomen Pankin setelipainon uuden kiinteistön yhteyteen varataan myös metallirahan lyöntiä varten tarvittavat tilat, mikä Suomen Pankin tulisi alueen suunnittelun yhteydessä ottaa huomioon.

Suostumus ulkomaisen lainan ottamiseen Mortgage Bank of Finland Oy:lle

Tammikuun 11 päivänä pankkivaltuusmiehet antoivat suostumuksensa siihen, että Mortgage Bank of Finland Oy ottaa Suomen Pankin takausta vastaan ns. yksityisenä sijoituksena (private placement) ulkomaista luottoa enintään US\$ 10 miljoonan arvosta parhaiksi katsomillaan ehdoilla. Koska sanotun pankkivaltuusmiesten päätöksen jälkeen Mortgage Bankille oli tarjottu lisää pitkäaikaista ulkomaista luottoa ja pankille esitetty myös uusia luottokohteita, johtokunta, nojautuen, samoin kuin edellä mainittua päätöstä koskevassa esityksessäänkin, pankkivaltuusmiesten 23 päivänä marraskuuta 1955 tekemään päätökseen, jonka mukaan Mortgage Bankin obligaatio- ja muiden lainojen ottamiseen on hankittava pankkivaltuusmiesten hyväksyminen, esitti maaliskuun 6 päivänä lähettämässään kirjelmässä, että tammikuun 11 päivänä annettu suostumus ulotettaisiin koskemaan Mortgage Bankille Suomen Pankin takausta vastaan ns. yksityisenä sijoituksena otettavia ulkomaisia luottoja enintään US\$ 25 miljoonan määrästä.

Pankkivaltuusmiehet antoivat pyydetyt suostumuksensa maaliskuun 14 päivänä.

Elokuun 22 päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta ilmoitti, että Mortgage Bankin pankkivaltuusmiehiltä saamat valtuudet ulkomaisen luoton ottamiseen tullevat lähiaikoina loppuunkäytetyiksi. Kun teollisuuden laajentamiseen ja monipuolistamiseen tähtäävien investointien edistämistä ja tarkoituksenmukaisen rahoituksen järjestämistä sitä varten on edelleenkin pidettävä keskuspankin ajankohtaisimpiin tavoitteisiin kuuluvina, olisi Mortgage Bank eräs sopiva väline näihin tavoitteisiin pyrittäessä. Toinen päämäärä, jota Mortgage Bankin lainatoimissa myös kannattaa tavoitella, on Suomen ulkomaisen velan rakenteen muuttaminen pitkäaikaisemmaksi. Tämän johdosta johtokunta edellä sanottuun, pankkivaltuusmiesten 23 päivänä marraskuuta 1955 tekemään päätökseen viitaten pyysi, että pankkivaltuusmiehet antaisivat Mortgage Bank of Finland Oy:lle suostumuksensa ottaa aikaisemmin hyväksytyt luottomääränsä lisäksi uutta ulkomaista luottoa, vasta-arvoltaan enintään 250 milj. markan määrään saakka.

Pankkivaltuusmiehet antoivat suostumuksensa elokuun 23 päivänä.

Suomen Pankin tilintarkastajain johtosäännön muuttaminen

Eduskunta muutti huhtikuun 4 päivänä 1972 Suomen Pankin tilintarkastajain johtosäännön 1 §:n näin kuuluvaksi:

”Tilintarkastajat kokoontuvat ensimmäisenä arkimaanantaina tilivuotta seuraavan helmikuun 15 päivän jälkeen. Tilintarkastajilla on kuitenkin oikeus jo tilivuoden aikana tarkastaa pankin tilejä ja hoitoa.

Jos tilintarkastajalla on este, ilmoittakoon sen pankkivaltuusmiesten puheenjohtajalle.”

Johtosäännön muutos julkaistiin asetuskokoelmassa 27 päivänä heinäkuuta 1972 (601/72).

Suomen Pankin palkkaussäännön muutos

Marraskuun 14 päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta ilmoitti toimeenpanevaransa seuraavan joulukuun alusta lukien eräitä organisaatiomuutoksia, joiden yhteydessä mm. taloustieteellinen tutkimuslaitos lopetetaan ja laitokseen kuuluvat kansantalouden osasto ja tutkimusosasto tulevat sanotusta ajankohdasta alkaen toimimaan erillisinä osastoina. Tämän johdosta olisi pankin palkkaussäännön 3 §:n 1 momentista samoin kuin pankkivaltuusmiesten vahvistamasta vakinaisten tointen luettelosta poistettava taloustieteellisen tutkimuslaitoksen johtajan toimi.

Pankkivaltuusmiehet vahvistivat marraskuun 17 päivänä pitämässään kokouksessa johtokunnan esittämän muutoksen Suomen Pankin palkkaussäännön 3 §:n 1 momenttiin ja edellä tarkoitettuun vakinaisten tointen luetteloon ja määräsivät, että muutokset tulevat voimaan 1 päivänä joulukuuta 1972.

Toimenhaltijain vuosilomaperusteet

Sen johdosta, että Suomen Pankissa on siirrytty viisipäiväiseen työviikkoon, johtokunta esitti huhtikuun 20 päivänä lähettämässään kirjelmässä, että pankkivaltuusmiehet muuttaisivat Suomen Pankin johtosäännön 13 §:n mukaan aikanaan vahvistamansa pankin vakinaisten ja ylimääräisten toimenhaltijain vuosilomasaännökset sanottua työaikaa vastaaviksi.

Kirjelmässään johtokunta lisäksi esitti, että yhdenmukaisesti valtion virkamiesten vuosilomamääräysten kanssa myös Suomen Pankin

vakinaisille ja ylimääräisille toimenhaltijoille varattaisiin mahdollisuus lomajärjestelyyn siten, että mikäli enintään kuukauden pituisesta vuosilomasta osa pidetään muuna kuin kesäkuun 1 päivän ja elokuun 31 päivän välisenä ns. kesälomakautena, myönnetään loma tältä osin pidennettynä puolella, kuitenkin siten, että pidennystä myönnetään enintään loman puolesta määrästä, ja että tämä järjestely ulotettaisiin koskemaan myös kuuden viikon vuosilomaan oikeutettujen kohdalla sitä kuukauden aikaa, jonka asianomainen on oikeutettu pitämään sanottuna kesälomakautena.

Pankkivaltuusmiehet vahvistivat toimenhaltijain vuosilomaperusteet johtokunnan esityksen mukaisiksi huhtikuun 21 päivänä pitämässään kokouksessa.

Toimenhaltijain palkkausten tarkistaminen

Huhtikuun 13 päivänä solmitun valtion yleisen virkaehtosopimuksen mukaan toimeenpantiin 1.4.1972 alkaen valtion virkamiesten palkkausta koskeva yleiskorotus, jonka mukaan palkkauksia tarkistettiin sanotusta päivästä lukien 50 markalla kuukaudessa, kuitenkin vähintään 4 %:lla, ja palkkausluokkiin A 11—A 30 kuuluvien palkkausta lisäksi summalla, joka on 1 % sopimuskauden 1.4.1972—31.3.1973 palkkasummasta. Virkaehtosopimuksessa määrättiin myös, että valtion virkamiehille suoritettavat kalliinpaikanlisät määräytyvät seuraavan kalenterivuoden alusta lukien prosentiosuuksina peruspalkasta ja vuosipalkkiosta siten, että kalliinpaikanlisän määrä on I kalleusryhmässä 9 % ja II kalleusryhmässä 6 %. Tämän lisäksi määrättiin maksettavaksi lokakuun viimeisenä päivänä 1972 edelleen valtion palveluksessa olevalle päätoimiselle virkamiehelle lomaltapaluuraha, jonka suuruus on 10 % virkamiehen vuosiloman jokaisen lomapäivän varsinaisesta palkkauksesta, kuitenkin ottamatta huomioon ns. talvilomapidennyksestä johtuvia lomapäiviä.

Kirjelmässään 20 päivänä huhtikuuta johtokunta esitti, että pankin vakinaisten ja ylimääräisten toimenhaltijain palkkauksiin myönnettäisiin samanlainen yleiskorotus kuin valtion virkamiehille ja että pankin vakinaisille ja ylimääräisille toimenhaltijoille maksettavat kalliinpaikanlisät vahvistettaisiin määräytyviksi samojen prosentiosuuksien mukaan kuin valtion virkamiesten kalliinpaikanlisät sekä että myös pankin vakinaisille ja ylimääräisille toimenhalti-

joille maksettaisiin kuluvana vuonna lomaltapaluurahaa samojen perusteiden mukaan kuin valtion virkamiehillekin. Lisäksi johtokunta pyysi oikeutta myöhemmin kertomusvuoden aikana käyttää harkitsemallaan tavalla rahamäärän, joka vastaa noin 1 %:a pankin edellä mainitun sopimuskauden palkkasummasta, toimenhaltijain palkkausten korottamiseen 1.4.1972 lukien.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esityksen kokouksessaan huhtikuun 21 päivänä ja määräsivät, että kaikki palkkausten korotukset ja kalliinpaikanlisän maksamista koskevat määräykset tulevat voimaan huhtikuun 1 päivästä 1972 ja että lomaltapaluuraha suoritetaan toimenhaltijalle, joka on pankin palveluksessa lokakuun viimeisenä päivänä 1972.

Syyskuun 28 päivänä pidetyssä kokouksessa johtokunta ilmoitti pankkivaltuusmiehille, että noin 1 %:a vastaavan summan sopimuskauden 1.4.1972—31.3.1973 pankin palkkasummasta johtokunta oli saamansa valtuuden perusteella ja neuvoteltuaan asiasta toimenhaltijoita edustavien yhdistysten kanssa käyttänyt siten, että kaikkien vakinaisten ja ylimääräisten toimenhaltijain palkkausta korotetaan 1.10.1972 alkaen prosenttisesti yhtä paljon pankkivaltuusmiesten vahvistamien palkkaryhmien ylä- ja alarajojen pysyessä kuitenkin ennallaan.

Muutoksia Suomen Pankin eläkemääräyksiin

Helmikuun 29 päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta, nojautuen joulukuun 10 päivänä 1971 annettuun lakiin Suomen Pankin ohjesäännön 24 §:n 1 momentin muuttamisesta (863/71) sekä viitaten samana päivänä annettuun lakiin valtion eläkelain muuttamisesta (851/71), esitti, että koska edellä sanottu ohjesäännön muutos velvoittaa pankin suorittamaan myös työttömyyseläkettä, on pankin eläkesääntöön tehtävä valtion eläkelain työttömyyseläkettä koskevia säännöksiä vastaavat muutokset ja lisäykset. Koska pankin eläkemääräysten on muutoinakin soveltuvin osin noudatettava valtion eläkelain säännöksiä, johtokunta esitti, että sanotulla lailla valtion eläkelakiin tehtyjä muitakin muutoksia vastaavat lisäykset, ts. palvelussuhteessa oloa koskevan ajan lyhentäminen yhdeksi kuukaudeksi, 18 vuoden alikärajan poistaminen ja lasta huoltavan peruseläkkeeseen liittyvä oikeus lapsikorotukseen, olisi sisällytettävä pankin eläkemääräyksiin ja näitä koskevat muutokset ja lisäykset tehtävä

pankin eläkesääntöön. Näiden lisäksi johtokunta ehdotti eläkesäännön määräyksiä muutettaviksi siten, että myös eläkkeen perusteena olevan palkan määrittelyä koskevat säännökset tulisivat yhdenmukaisiksi valtion eläkelain vastaavien säännösten ja TEL:n periaatteiden kanssa. Suomen Pankin Virkailijayhdistys ry:n esitettyä toivomuksen, että kaikkien pankin toimenhaltijain — lukuun ottamatta toimisuhhteessa olevia naisia, joiden eläkeikäraja on 55 vuotta — sekä työsuhteessa pankkiin olevien eläkeikäraja vahvistettaisiin 60 vuodeksi, johtokunta katsoen, että toivotusta ikärajan alentamisesta saattaa olla etua myös työnantajalle, esitti, että tämäkin muutos tehtäisiin pankin eläkesääntöön.

Kokouksessaan maaliskuun 14 päivänä pankkivaltuusmiehet päättivät muuttaa johtokunnan esittämällä tavalla Suomen Pankin eläkesäännön 1 §:n 1 momentin, 2 §:n, 3 §:n 1 momentin, 4 §:n 2 momentin b-kohdan, 5 §:n 1 ja 3 momentin, 6 §:n 1 momentin, 16 §:n 1 momentin ja 18 §:n 1 momentin sekä lisätä eläkesääntöön uuden 3 a §:n ja 5 a §:n ja 8 §:ään uuden 4 momentin sekä päättivät, että muutokset tulevat voimaan ja niitä sovelletaan siten kuin päätöksen täytäntöönpanosäännöksissä määrätään. Jotta edellä sanottu eläkeikärajan alentaminen ei vähentäisi edunsaajien työkyvyttömyys- ja työttömyyseläke-etuja, pankkivaltuusmiehet muuttivat toukuun 26 päivänä pitämässään kokouksessa pankin eläkesäännön 5 §:n säännöksiä johtokunnan esittämällä tavalla siten, että eläkeikärajana työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen laske- mista varten pidetään kaikkien pankin palveluksessa olevien kohdalla työntekijäin eläkelaisa kulloinkin voimassa olevaa eläkeikää. Samalla pankkivaltuusmiehet muuttivat pankin eläkesäännön 6 §:n 3 momentin valtion eläkelain vastaavan säännöksen mukaiseksi siten, että myös ylityökorvaus saadaan ottaa huomioon edunsaajan työansiota määriteltäessä.

Koska joulukuun 3 päivänä 1971 annetulla lailla valtion virkamiesten valinta-aikaa vuoden 1950 ja nykyisin voimassa olevan eläkelain välillä on pidennetty vuoden 1973 loppuun, pankkivaltuusmiehet päättivät toukokuun 26 päivänä pitämässään kokouksessa, että vastaava valinta-aajan pidennys myönnetään Suomen Pankin edunsaajille kesäkuun 10 päivänä 1964 vahvistetun ja nykyisin voimassa olevan pankin eläkesäännön välillä, ja tekivät tätä koske-

Suominen, Sami, kansanedustaja, hänen varamiehensä *Mäki-Hakola, Pentti*, kansanedustaja;
Pesola, Pekka, varatuomari, hänen varamiehensä *Westerlund, Henrik*, kansanedustaja;

Helsingissä 15 päivänä maaliskuuta 1973.

Vilponiemi, Väinö, kansanedustaja, hänen varamiehensä *Turunen, Väinö*, kansanedustaja;
Kivimäki, Erkki, järjestösihteeri, hänen varamiehensä *Aitamurto, Aarno*, varatuomari.

HARRI HOLKERI

Valdemar Sandelin
Veikko Vennamo
T. Junnila
Heikki Hykkäälä

Aaro Lintilä
Ingvar S. Melin
Sylvi Siltanen
Aarne Saarinen

Pertti Tammivuori